

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALEKTEN.

Rijksuniversiteit Gent

VRAGENLIJST 11

Seminarie voor Vlaamse Dialektologie

Blandijnberg 2, 9000 Gent

oktober 1976

Tel.: 23 38 21 (10 lijnen)

toestelnummer 4504

DE STALLEN.

Dialekt van:.....; Provincie:.....
(stad, gemeente, dorp, gehucht, wijk)

Wilt u de dialektwoorden slecht invullen voor één plaats en niet voor ruimere gebieden. Bij onlangs gefusioneerde gemeenten geeft u de naam op van het oorspronkelijk dorp. Bijv. dialekt van Dudzele (gemeente Brugge); prov.: W.Vl. Zoek daarom ook steeds een ter plaatse geboren dialektspreker als zegsman op. Vergeet ook niet zo duidelijk mogelijk de plaatselijke uitspraak weer te geven en eventueel daarnaast de vernederlandste vorm ter verduidelijking.

Gesproken door:

opgetekend door:

naam:.....	naam:.....
geboortjaar:.....	geboortjaar:.....
beroep:.....	beroep:.....
geboorteplaats:.....	geboorteplaats:.....
geboorteplaats moeder:.....	volledig adres:.....
geboorteplaats vader:.....	

UITSPRAAKSPELLING: I.P.A., Woordenboekspelling, persoonlijke spelling.
(onderstreep wat past)

10.84. Hoe heet de plaats aan de rand van de vijver bij het erf voorzien van een plank die op een staketsel in het water ligt en van waarop men water schept?

STALLEN.

A. ALGEMEEN.

Hoe noemt men in uw dialekt:

1. De beschikbare stalruimten tezamen (Dial. stalling, stallingen, stalgie)

2. De stal, d.i. een stalruimte voor vee in 't algemeen

3. Vertaal in uw dialekt:
Onze oude stal is te klein.

4. een bouwvallige stal

5. Kent men bij u de benamingen "winterstal" en "zomerstal"? Wat betekent dan:
a. winterstal

6. b. zomerstal

7. Hoe heet een stal voor:
rundvee in 't algemeen

8. een stal voor koeien

9. een stal voor jonge runderen

10. een stal voor de stier(en)

11. Een stal voor de os(sen).
12. Een stal waarin één of meer runderen ge-
vetmest worden .
13. Het hok waarin het pasgeboren kalf wordt
gelegd.
14. Een stalletje of hok voor een kalf dat met
melk vetgemest wordt.
15. Een stal voor kalveren.
16. Een stalruimte waarin de runderen vrij
rondlopen en die slechts na een zekere tijd
uitgemest wordt.
 - a. als zo'n stal van oudsher in uw streek
voorkomt
 17. b. als benaming van de modernere dergelijke
stal
18. Een stal voor paarden.
19. Een stal voor veulens.
20. Een stal voor kippen of hoenderen.
21. Een schutsel als afscheiding in een stal
(Bedoeld is niet de meestal vaste afscheiding
tussen paarden of koeien, maar een eerder toe-
vallige betimmering bijv. om een stal in twee
of meer hokken te verdelen.)
22. De deur van een stal.
23. De bovenste halve deur.
24. De onderste halve deur.
25. Een venster in de stal.
26. Een luchtgat of kleine verluchtingsopening
in de stalmuur (Dial. asengat, mazegat)
27. De ruif, d.i. een hekwerk schuin tegen de
muur of balken geplaatst, waaruit het vee hooi
of stro eet.
28. De lantaarn om in de stal te werken.
29. De cudewetse bezem van berkenhout om de
stal schoon te vegen.
30. De ruwe straatborstel om de stal schoon te
vegen.
31. De schop om drek en vuil uit de stal te
verwijderen.
32. De tweetandige vork of gaffel om in de
stal te werken.
33. De voederstal, d.i. de plaats waar het voeder
voor het vee bereid wordt.
34. De voederstal. Is er een algemene benaming
voor de plaats waar het voeder voor het vee be-
reid wordt. Wat is die?

35. Als er verschillende plaatsen daarvoor kunnen dienen, hoe heet dan:

a. de plaats waar men het voeder voor de koeien bereidt

36. b. de plaats waar men het voeder voor de varkens bereidt

37. c. de plaats waar men het voeder voor de paarden bereidt

38. De stal of het hok waarin de voedergewassen (vooral groenvoeder, bieten en rapen) bewaard of tijdelijk opgeslagen worden.

39. De stal of het hok waarin graan, meel en fabrieksveevoeder bewaard of tijdelijk opgeslagen wordt.

40. De tasruimte boven de stal. (Dial. dilt, dilte, delte, schelf, schelft...)

41. Wil je het woord voor de tasruimte boven de stal gebruiken in het volgende zinnetje: Heb jij ook nog op de/den/het... geslapen?

42. De rondhouten op de draagbalken boven de stal die de ondersteuning van de tasruimte boven de stal vormen.

43. De eerste laag stro op die rondhouten die de vloer van de tasruimte vormt.

44. De opening in de zoldering van de stal die toegang verleent naar de tasruimte erboven en waarlangs hooi en stro naar beneden gegooid worden.

45. De valdeur die die opening afsluit.

46. De opening die van buitenuit toegang verleent naar de tasruimte boven de stal

a. in het algemeen.

47. b. als die zich in de muur van de zijgevel bevindt

48. c. als die ingewerkt is in het dak van de stal

49. d. als die zich in de muur van de eindgevel bevindt

50. De deur die die opening afsluit.

51. Het rond, vaak met stenen in een stervorm gemetselde verluchtingsgat boven in de eindgevel van de hooizolder.

52. De zolder met plankenvloer of betonvloer boven een stal (meestal de paardestal) waarop graan wordt bewaard.

5. PAARDESTAL.

53. De deur van de paardestal.

54. Het hekwerk of lattenwerk in de bovenste paardestaldeuropening (Dial. horde, hek).

55. De ruimte waardoor het paard op stal gaat.

56. De afscheiding tussen twee standplaatsen.

57. De naam van die afscheiding kan verschillen naargelang van de zaak waaruit die gemaakt is. Wilt u de naam aanduiden bij de zaak die bij u gebruikelijk is:

a. een hangende balk

58. b. een schutsel van planken

59. c. een muurtje

60. Het ligbed van een paard.

61. De mestgoot in de paardestal.

62. De ruimte of gang achter het ligbed en de mestgoot.

63. De band waarmee het paard in de stal wordt vastgebonden (de algemene benaming).

64. De naam van die band kan weer verschillen naargelang van de zaak. Hoe heet die

a. als het een ketting is

65. b. als het een touw is

66. De veerhaak aan het einde van dat touw of die ketting. ZIE AFBEELDING 1.

67. Het dubbele haakje aan het einde van die ketting dat aan de ring van het kopstuk of de halsband wordt vastgemaakt. ZIE AFBEELDING 2.

68. De ijzeren baar waarover de onderste ring van de stalketting kan schuiven.

69. Die onderste ring aan de stalketting.

70. De blok of steen onderaan de stalketting of het staltouw dat door een oog gaat.

71. De ring of het oog in de muur waardoor die ketting of dat touw gaat.

72. De bergplaats voor het paardetuig, naargelang dat is:

a. een kamertje apart

73. b. een kast

74. c. een rek

75. d. een of meer haken in de muur

76. De slaapplek van de paardeknecht in de paardestal.

77. Het kamertje naast de paardestal voor de paardeknecht.

78. De stal of afgesloten ruimte in de paardestal waar de merrie werpt en een tijdlang met het veulen vrij rondloopt.

79. De stal voor het gespeende veulen.

80. Een stal in het wagenhuis waar men 's zomers de paarden plaatst. (Dial. Land van Waas: keister, kaster)

C. KOESTAL.

81. De deur van de koeststal langs waar in de regel de mensen binnen en buiten gaan, gewoonlijk aan de kant van het erf?

82. De deur van de koeststal langs waar in de regel de koeien binnen en buiten gaan, gewoonlijk aan de achterkant.

83. Het ligbed van de koeien in de stal.

84. De mestgoot achter het ligbed.

85. De gang achter het ligbed of tussen twee lig bedden. (Dial. dam, achterdam, gang, achtergang)

86. De afscheiding tussen twee of meer runderen in een stal.

87. De ruimte tussen twee zulke afscheidingen. Was of is die ruimte in uw streek voor één of twee of meerdere runderen bestemd? Vul in wat bij u gebruikelijk is.

Hoe heet dan die ruimte voor:

a. één rund

88. b. twee runderen

89. c. meer dan twee runderen

90. De voederbak waaruit de koe eet.

91. Waren de oudere koestallen bij u ingericht met een voedergang, voedergoot of stalpalen?
ZIE AFBEELDING 3.

92. Zo ja, hoe heten dan:

a. de voedergoot

93. b. de stalpalen

94. c. de bovenbalk waarin de stalpalen met bovineinde bevestigd zijn

95. d. de koedrempel: de balk of het muuttje tussen ligbed en voedergoot, waarin de stalrepels onderaan bevestigd zijn.

96. e. het hele hekwerk van stalpalen

97. De voedergoot in de moderne koeststal.

98. De voedergang voor de voederbakken of voedergoot in de moderne koeststal.

99. Een opening in de muur waardoor het voeder vanuit het aanliggend voederhok in de voederbakken wordt gedaan. (Dial. kribvenster)

100. Het deurtje of het luik waarmee die opening wordt afgesloten.

101. De band waarmee de koe in de stal wordt vastgebonden (de algemene benaming)

102. De naam van die band kan verschillen

naargelang van de zaak. Hoe heet die

a. als het een touw is

103. b. als het een ketting is

104. De houten, benen of ijzeren nagel om de stalband dicht te maken. (Dial. kneuvel, kapittelstok) ZIE AFBEELDING 4.

F. VARKENSSTAL.

105. De stal, het gebouw waarin de varkenshokken zich bevinden.

106. Het varkenshok, d.i. het in de stal getimmerde of gemetselde verblijf van één of meer varkens.

107. De deur van de varkensstal.

108. De opening in de muur waardoor de varkens in en uit hun hok kunnen.

109. De deur of valdeur die die opening afsluit.

110. De bak waaruit het varken eet.

111. De opening waardoor men van buitenuit voeder in de varkensbak in het hok kan gieten.

112. De opening waardoor het varken de kop buiten het hok steekt om uit de bak te eten als die zich buiten het hok bevindt.

113. De voorziening aangebracht in het hok van het moedervarken dienende om te beletten dat het de biggen bij het neerliggen zou plat drukken
a. als het een lattenwerk langs de wand is

114. b. als het een kooi is

115. Het hok bestemd voor een moedervarken dat gast werpen of geworpen heeft.

116. Het hok van de beer.

117. Het biggenhok.

118. Een hok voor mestvarkens.

119. Een uit wissel gevlochten ronde kooi zonder bodem en met deksel bovenaan dienend om de jonge biggetjes onder te zetten. ZIE AFBEELDING 5.

G. SCHAPSTAL.

120. De stal voor schapen.

121. De stal voor lammeren.

122. Het hok waar een ooi werpt.

F. GEITESTAL.

123. De stal voor geiten.

G. HOENDERSTAL.

124. Kende u als slaappleats voor de kippen een staak met een rond strooien dak op waaronder de kippen op latten slieden? Wat was de benaming ervan (Dial. polder, hennepolder)

125. Kende u de kippenzolder, een afgezonderd gedeelte van de ruimte boven de koe- of varkensstal ingericht als slaappleats voor de kippen? Hoe heette die?

126. Hoe noemt men nu in uw dialect het kippenhok, de stal voor kippen?

127. De slaappleats van de kippen in het kippenhok.

128. Het latwerk dat dienst doet als slaappleats voor voor de kippen, de kippenhorde.

129. Een staak met sporten of een plank met latjes, waarlangs de kippen hun slaappleats bereiken.

130. Het rek met legnesten in het kippenhok.

131. De voederbak voor de kippen.

132. De opening in de muur of de deur waarlangs de kippen in en uit het hok gaan.

133. Het schuif- of valdeurtje waarmee die opening wordt afgesloten.

134. De drinkemmer voor de kippen.

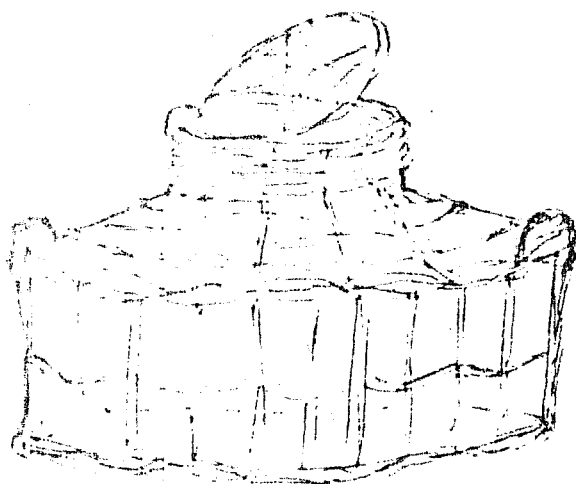
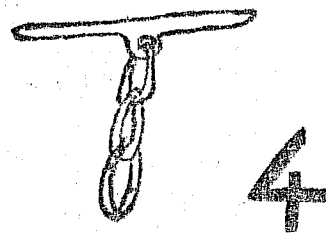
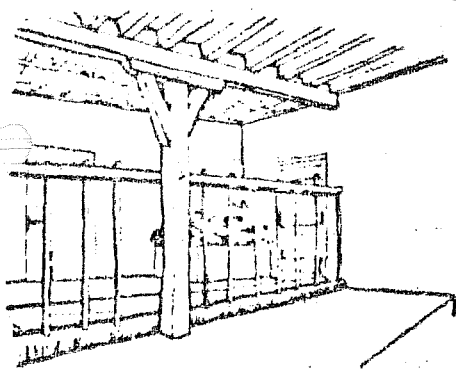
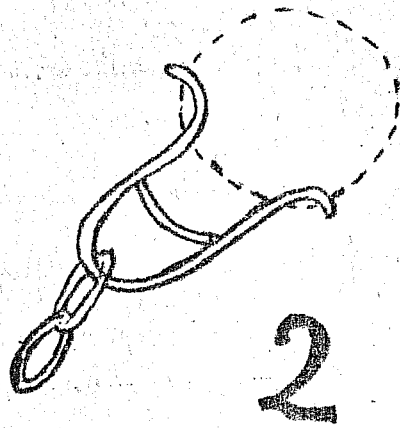
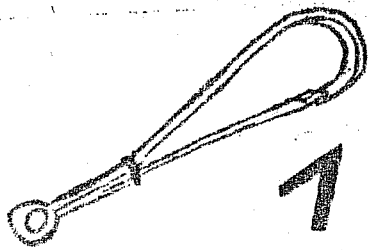
135. Hoe heet de moderne loods voor industriële hoenderkweek.

Noot: Naar een en ander dat nog thuishoort in de stallen zal later gevraagd worden bij de vragen over de behandeling en verzorging van de onderscheiden dieren.

De volgende lijst zal geen over schuren, bergruimten en bijgebouwen.

Een aparte lijst over de oude vakwerkbouw van boerenhuizen, stallen en schuren zal ook verstuurd worden naar diegenen die hiervoor een geschikte zegsman kunnen bereiken. Wens t u die lijst ook te ontvangen?

Ja Neen (schrapen wat niet past)

5